

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Фінанси аграрних підприємств»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр

Спеціальність 051 «Економіка»

Освітня програма «Економіка підприємств»

Рік навчання 4, семестр 8

Форма навчання денна

Кількість кредитів ЄКТС 6

Мова викладання українська

Лектор курсу:
Контактна інформація
лектора (e-mail):
Сторінка курсу в eLearn:

к.е.н. доц. Стороженко О.О.
кафедра фінансів (044) 527-88-90
9650120@ukr.net

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс розглядає теоретичні основи та практичні проблеми фінансової діяльності агропромислових підприємств. Курс допоможе осягнути механізм організації та функціонування фінансових відносин підприємств АПК та міжгалузевих фінансових відносин; техніки фінансових розрахунків; типової фінансової документації; прийомів і методів складання фінансової частини бізнес – плану; фінансування і кредитування господарської діяльності і капітальних вкладень; склад і зміст фінансової звітності агропромислових підприємств. Курс допоможе опанувати теоретичні знання з основ фінансово-господарської діяльності підприємств аграрної сфери, ознайомить з джерелами фінансування аграрних підприємств, особливостями їх взаємовідносин з банківськими установами, страховими компаніями, інвестиційними фондами.

Компетентності навчальної дисципліни:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- на міжнародному рівнях. СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, та зовнішньоекономічної політики держави. СК6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач. СК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів. СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин. СК9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси. СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів. СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію. СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення. СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності. СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки. ПРН4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем. ПРН5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади). ПРН6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності. ПРН8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач. ПРН10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники, які характеризують їх діяльність. ПРН12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати. ПРН13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні

Модуль 3

показники.ПРН14.Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.ПРН15.Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.ПРН16.Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки. ПРН19.Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.ПРН20.Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами.ПРН21.Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.ПРН22.Вміти використовувати аналітичних текстів з економіки. ПРН23.Показувати і навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення. Демонструвати і здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, поваги до різноманіття думок, індивідуальних та міжкультурних і відмінностей людей.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/практичні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
семестр				
Модуль 1				
Тема1 Основи фінансів агропромислових підприємств	2/1	Знати теоретичні засади фінансової діяльності агропромислових підприємств, особливості, що спонукають до вибору спеціалізації та ведення бізнесу, структуру власного капіталу та механізм його формування, яким чином оцінити внутрішні джерела фінансування Розрізняти і систематизувати фінансові операції щодо трьох видів діяльності, статутний, резервний та додатковий капітал Вміти створити статут агропромислового підприємства, формувати нульову фінансову звітність, відобразити у фінансовій звітності формування та трансформацію власного капіталу Розуміти поняття приховані джерела фінансування Аналізувати структуру 1 розділу Пасиву балансу, стан прозорості та достовірності відображення внутрішніх джерел фінансування. Вміти працювати в команді, делегувати повноваження, розподіляти роботу і вести полеміку	Написання тестів Розв'язок задач Доповідь з презентацією Бізнес кейс	Тести-5 балів Практичне завдання - 5 балів Самостійна робота- 5 балів
Тема2 Фінансова основа розвитку агропромислового виробництва – формування інтегрованих об'єднань	2/1		Написання тестів Систематизація матеріалів в запропоновані таблиці Доповідь з презентацією	Тести-5 балів Практичне завдання - 5 балів Самостійна робота- 5 балів
Тема3 Фінансово-економічна діяльність підприємств АПК в сучасних умовах	2/2		Написання тестів Розв'язок задач Доповідь з презентацією	Тести-5 балів Практичне завдання - 5 балів Самостійна робота- 5 балів
Тема4 Грошові розрахунки агропромислових підприємств	4/1		Написання тестів Розв'язок задач Доповідь з презентацією	Тести-5 балів Практичне завдання - 5 балів Самостійна робота- 5 балів
Модуль 2				
Тема5 Формування і розподіл прибутку агропромислових підприємства	2/1	Знати теоретичні засади формування податкової політики, особливості формування і розподілу прибутку на підприємствах АПК, амортизаційну політику підприємства, аспекти фінансового аналізу. Вміти формувати податкову та амортизаційну політику підприємств АПК, залучати позичковий капітал, складати передаточний баланс, залучати та відслідковувати дохідність фінансових інвестицій Розуміти вплив вибору податкової та амортизаційної політики на фінансовий результат роботи підприємства. Аналізувати фінансові результати фінансової діяльності агропромислових підприємств Розрізняти види податків, перелік фондів, що можуть утворюватись за рахунок прибутку Застосовувати знання та вміння при проведенні розрахунків Вміти працювати в команді, делегувати повноваження, розподіляти роботу і вести полеміку Використовувати на практиці різні форми залучення капіталу для особистого фінансування	Написання тестів Розв'язок задач Доповідь з презентацією	Тести-5 балів Практичне завдання - 5 балів Самостійна робота- 5 балів
Тема6 Фінансові аспекти використання основних засобів та інших необоротних активів агропромислових підприємств	4/1		Написання тестів Розв'язок задач Доповідь з презентацією	Тести-5 балів Практичне завдання - 5 балів Самостійна робота- 5 балів
Тема7 Фінансовий аналіз діяльності агропромислових підприємств	2/2		Написання тестів Розв'язок задач Доповідь з презентацією	Тести-5 балів Практичне завдання - 5 балів Самостійна робота- 5 балів
Тема8 Особливості оподаткування підприємств АПК	2/1		Написання тестів Розв'язок задач Доповідь з презентацією	Тести-5 балів Практичне завдання - 5 балів Самостійна робота- 5 балів

Тема9 Кредитування агропромислових підприємств	2/2	Знати механізм кредитування аграрних підприємств, види лізингу, інструменти стратегічного та оперативного планування, механізм проведення санаційних заходів Вміти оцінити фінансовий стан підприємства та його вартість, оцінити вартість проведення операцій при різних умовах, бюджетувати витрати, грошові потоки і скласти планову фінансову звітність Аналізувати зміну вартості цілісного майнового комплексу від переоцінки окремих активів, фінансовий стан підприємства за різними методами контролінгу, плановий та фактичні фінансові стани підприємства Розуміти різницю між ринковою і балансовою вартістю, важливість можливості залучення коштів у вигляді кредитів. Розрізняти конфіденційність аналізованої інформації, інструменти оцінки, бюджет нуль-базис від основаного на попередніх даних. Застосовувати знання та вміння при проведенні індивідуальних розрахунків Використовувати в подальшому при проходженні фахової практики та при сімейному та особистому плануванні Вміти працювати в команді, делегувати повноваження, розподіляти роботу і вести полеміку	Написання тестів Розв'язок задач Доповідь з презентацією Бізнес кейс	Практичне завдання - 5 балів Самостійна робота- 5 балів
Тема10 Лізинг в агропромисловому виробництві	2/2		Написання тестів Розв'язок задач Доповідь з презентацією або Ессе	Тести-5 балів Практичне завдання - 5 балів Самостійна робота- 5 балів
Тема11 Фінансове планування на підприємствах АПК	2/4		Написання тестів Індивідуальна розрахункова робота Доповідь з презентацією	Тести-5 балів Практичне завдання - 5 балів Самостійна робота- 5 балів
Тема12 Фінансова санация агропромислового підприємства	4/2		Написання тестів Індивідуальна розрахункова робота Доповідь з презентацією	Тести-5 балів Практичне завдання - 5 балів Самостійна робота- 5 балів
Всього за семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних модульних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Доповіді, ессе повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, самоізоляція) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі elearn за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Рекомендовані джерела інформації Основні

- Горох О.В., Скоромна О. Ю. Фінанси аграрних підприємств: навч. посіб. Харків: ХНАУ, 2020. 226 с.
- Про державну підтримку сільського господарства в Україні: Закон України від 01.01.2017, підстава 1791-19 (із змінами і доповненнями)
- Коваленко М. В., Поліщук М. М., Горячун О. В. Сучасні джерела фінансування сільськогосподарських підприємств. *Економіка і суспільство*, вип. 17, 2018. С. 240-250.
- Кручиненко, В. А. Управління фінансовими ресурсами підприємств аграрного сектора. *Таврійський науковий вісник. Серія: Публічне управління та адміністрування*, (2), 2021. С. 61-69.
- Щербань О. Г. Фінансовий результат діяльності аграрного підприємства та шляхи його забезпечення [Електронний ресурс]. Проблеми та перспективи розвитку національної економіки в умовах глобалізації : збірник наукових праць / ред. кол. : Л. В. Козак, Т. І. Галецька [та ін.]. Острого : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2020. С. 167-170
- Яцух О.О. Домінанти фінансового забезпечення діяльності сільськогосподарських підприємств: теорія, методологія і практика. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит. Таврійський державний агротехнологічний університет. Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, Харків, 2019.

Допоміжні

1. Бабіч І.І., Патарідзе-Вишинська М.В. Загрози фінансовій безпеці аграрних підприємств України в умовах євроінтеграції. *Економічні науки*. Серія «Облік і фінанси», вип. 16(61), 2019. С. 5-18.

2. Біляк Ю. В. Особливості фінансової безпеки сільськогосподарського підприємства в загальній системі АПК. *Агросвіт*. 2019. № 3. С. 24–29.

3. Виклюк М. Фінансовий потенціал агропромислових підприємств у контексті реалізації державної фінансової політики. *Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету*. Серія: Економічні науки. 2017. Вип. 44(2). С. 64-70.

4. Грицаєнко Г. І., М. І. Грицаєнко. Екологічні інвестиції як пріоритетний напрямок розвитку аграрної сфери економіки. *Науковий вісник Таврійського державного агротехнологічного університету*. 2021. Вип. 11, Т. 1.С.12-21

5. Держпідтримка аграріїв 2020. Кредити, тваринництво, фермерство, техніка, садівництво. URL: <https://agropolit.com/spetsproekty/694-derjpidtrimka-agrariyiv-2020-krediti-tvarinnitstvo-fermerstvo-tehnika-sadivnitstvo>

6. Дудка О.І. Механізми державного регулювання розвитку аграрного сектору України: дис. кандидата наук (доктора філософії) з державного управління : 25.00.02 – механізми державного управління. К., 2017. 174 с

7. Жмурко І. В. Особливості страхування в аграрному секторі. *Гроші, фінанси і кредит*, вип. 21, 2018. С. 267-270.

8. Козяр Н.О. Сучасний стан та перспективи використання інвестиційного потенціалу аграрного сектору України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 16. С. 54- 60

9. Кубай О.Г., Денега Ю.В. Диверсифікація діяльності як фактор збалансованого розвитку аграрних підприємств. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 21. С. 85-92.

10. Кубай О. Г., Заставнюк О. А. Удосконалення фінансово-економічної безпеки в системі антикризового управління аграрного підприємства. *Агросвіт*. 2022. № 4. С. 68–78

11. Левандівський О. Т. Інвестиції сільськогосподарських підприємств. *Вісник Прикарпатського університету*. Серія: Економіка. Івано-Франківськ. 2019. Випуск 14. С. 92 – 95.

12. Мельник О.І., Молчанова Т.В., Вrabіє Н.В. Особливості розробки антикризових програм діяльності сільськогосподарських підприємств. *Електронне наукове фахове видання з економічних наук "Modern Economics"*. 2018. № 12. С. 146-151

13. Муляр Т.С. Імплементация методик та моделей діагностики кризового стану в практику аграрних підприємств. *Економіка та держава*. 2017. № 4. С. 41-45.

14. Резнік Н. П., Слободяник А. М., Котляров В. О. Інвестиційне забезпечення конкурентоспроможності агропромислових формувань: монографія. Київ: ДП “Вид. Дім “Персонал”, 2018. 344с.

15. Пріб К.А. Практика антикризового управління в сільськогосподарських підприємствах. *Економіка АПК*. 2019. № 10. С. 51-59.

16. Свиноус Н. І. Роль і місце інвестицій у відтворювальному процесі сільськогосподарських підприємств Агросвіт. 2020. № 13-14. С. 96-103.

17. Смик Р. Ю. Інвестиції у аграрному секторі економіки України. *Інтелект XXI*. 2020. № 1. С. 127-130.

18. Трусова Н. В. Фінансовий потенціал суб'єктів господарювання аграрної галузі. Мелітополь : ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2017. 245 с.

19. Шинькович А.В. Сутнісні характеристики антикризового управління агроформувань. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2019. № 7. С. 66-73.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

2. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг : URL: <https://www.nfp.gov.ua/ua/Informatsiia-pro-stan-i-rozvytok-finansovykh-kompanii-lizynhodavtsiv-ta-lombardiv-Ukrainy.html>

3. Сільське господарство України: статистичний збірник. 2020. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2021/zb/09/zb_sg_20.pdf

4. Офіційний сайт Ліги страхових організацій України. Електронний ресурс. URL: <https://forinsurer.com>

5. Офіційний сайт Міністерства аграрної політики. Електронний ресурс. URL:
<https://minagro.gov.ua/>